

OTUZ YAPRAKLI GÜL PEHRÝ: DARENDE / Sevgi KORKUSUZ

Ekleyen Üçüncü Yeni
Pazar, 26 Haziran 2011
Son Güncelleme Pazar, 26 Haziran 2011

SEVGÝ KORKUSUZ

Geçmişimin yadigârý, geleceðimin hazinesi, gönlümün nebesi, Asýrlýk çýnarým, kara sevdam; Darendem… Kelimelerin bitti baþlar Darende sevdasý. Sevgimi, Hasretimi, O’ na olan tutkumu kalemimle kaðýtlara döksem de yine de gönlümdeki yerini anlatacak kelime bulamam. Çünkü Darende sevdasýný anlatmaya sözler yetmez O’ nu yapamayınca...

OTUZ YAPRAKLI GÜL PEHRÝ: DARENDE Geçmişimin yadigârý, geleceðimin hazinesi, gönlümün nebesi, Asýrlýk çýnarým, Darendem… Kelimelerin bittið i yer de baþlar Darende sevdasý. Sevgimi, Hasretimi, O’ na olan tutkumu kalemimle kaðýtlara döksem de yine de gönlümdeki yerini anlatacak kelime bulamam. Çünkü Darende sevdasýný anlatmaya sözler yetmez O’ nu yapamayınca. Benim büyük bir sevgiyle anlattýðým Darende’ yi asýrlar önce Evliya Çelebi'nin adnamesinde;"Kalesi harap olduðundan dizdarý ve neferleri yoktur. Behir nehir kenarýnda kerpiç ve taþla yapýlmýþ 1000 kadar harabedeli baðlý ve bahçeli, 7 mihrap camili, haný, hamamý, çarsýsý, pazarý olan birin bir kasabadýr" diye söz etmektedir.

Geçmiþten günümüze bir çok isimle anýlan Darende, Otuz Yapraklý Gül Þehri manasýna her dönemde layýk olmuþtur. Turhumit, Tiryandafil, Taranda, Derindere Bu isimlerden sadece birkaç tanesidir.7000 yýllýk tarihi bir geçmiþe sahip olan ve onlarca Devletlerin egemenliðin de bulunmuþ olan Darende; Doðu Anadolu Bölgesi’nin batý kesiminde Malatya Ýli’ne baðlı bir ilçedir. Küçük beylikleri saymazsak Türkiye Cumhuriyeti ile birlik de 25 Devletin hakimiyetine geçmiþtir. Binlerce yýllýk geçmiþe sahip Darende, tarihi boyunca önemli bir konumda olmuþtur. Ýlk Hititler, Mintanniler, Urartular, Medler, Persler, Kapadokyalýlar, Romalýlar için önemli bir kültür merkezi olan Darende ayný þekilde Emeviler, Abbasiler, Selçuklular, Memlükler, Osmanlýlar için de kültürün merkezi konumundaydý. Osmanlý'nýn doðuya açýlan penceresi konumunda olan belde Osmanlý'nın kendisine verdiði deðeri ve önemi hâlâ aramaktadır. Ýpek yolu üzerinde önemli bir konuma sahip olan Darende de Tarihin derin izleri bulunmaktadır.

Merkez nüfusu 10000 civarýndadýr. Yaz aylarýnda Darende ye giden gurbetçilerle nüfus üçe hatta dörde katlanýyor diyebiliriz. Yýllardýr sürdürülen bu yayla geleneði hâlâ devam etmektedir. Aylardýr biriken Darende özlemi, yaz aylarýnda Darende’ gidilerek gideriliyor.

Çok köklü bir tarihe sahip olan Darende de her an tarihe dair bir þeyler görebilmek mümkün. Adeta yapayan bir tarih olan Darende’nin görselliði göz kamaþtırtýyor. Gezip görenlerin büyük bir hayranlýkla anlattýðý ve hafýzalarýn da ki unutulmaz listesine ekledikleri Darende; kendisini çekici kýlan görselliðin yanýn da bir de yüksek maneviyata sahiptir. Evliyalara diyary olan Darende de gönlünüze derin bir huzur yerleþir. Somuncu Baba (Þeyh Hamid-i Veli) Türbesi nin bulunduðu Külliye Zaviye Mahallesiindedir. Külliye ve çevresinde manevi bir esintiyi hissetmemek mümkün deðildir.

Somuncu Baba külliyesi minyatürü Ýstanbul Miniatürk parkýnda ki sayýlý epsiz eserler arasýnda yerini almýþtır. Somuncu Bavlusundaki balýklý havuz ve balýklý kuyularda ki mukaddes sayýlan balýklar la ilgili bir çok rivayet vardýr.

Macera ve su sporu sevenler Hacýlar civarýnda Tohma’ ya indirilen Rafting botunda kendilerine yer ayýrtmalýdýrlar. Dar kayalýklardan, dað ardýndan çaðlayan Tohma size rafting heyecaný yapatarak Darende’ ye götürecektir. Somuncu Baba civarýnda son bulan rafting turunu Tohma üzerine kurulmuþ kamelyalar da dinlenerek tamamlaya bilirsiniz. Halk nezdinde Kudret hamamý diye adlandırýlan ve daha sonra büyük bir retorasyonla farklý derinlikte üç bölümlü yary olimpik havuz çevrilen Kudret Havuzunun dört mevsim ayný ýsýdaki þifalý suyunda þifa niyetiyle yüzebilirsiniz.

Yaklaþýk 1.5 km lik Tohma Kanyonu yürüyüþüne Somuncu Baba mevkiinden baþlayýp köprü gözü mevkiinde sonlandýra bilirsiniz. Kanyon yürüyüþü boyunca yine sizi hayretlere düþürecek ve hatta daha önce görmediðiniz doðal güzellikleri keþfedeceksiniz. Dar kayalýklar arasýndan bir gelin edasýyla süzülen Tohma çayýnýn asýrlýk akýþýna sizlerde þahit olacaksınız. Metrelerce yükseklikte kayalýklar arasýnda ki kanyon gezisinde göreceðiniz yepil her haline ve tonuna hayran kalacaksınız. Allah-u Teâlâ bu kayalýklar arasýnda ki aþaclarla yepil Tohma ile can ve renk veriyor.

Zengibar Kalesine doðru tırmanarak çýkarken biraz yorulduðunuzu hissedeceksiniz ama tarihin geride býraktýklarýný kuþ bakýþla izlemek yorgunluða deðecektir. Zirvenin en uç noktasýna çýktýktan sonra gözünüzün göreceði her yer Darende’ nin ta keskin Malatya Serdarlarýndan Seyyid Battal Gazinin Amcasý ve Kayýnpederi olan Seyyid Hasan Gazi Hazretleri Abbasiler

döneminde Zengibar Kalesinin kúpatmasýnda behit dübmüptür. Behit düptüdü tepede türbesi bulunmaktadýr ve bu tepe Hasan C Bu ziyaretgâh behitler ve peyyitler meskeni olarak ziyaretinize açýktýr.

Diđer bir yanda görüntüsü karelere sýđmayan, esintisi gönülleri serinleten Günpýnar (Aþudu) þelalesi muhteþem ve dođal bir gü bir vadi içinde sýcak bir günü serinleten þelalelin sođuk buđusun da çayýnýzý yudumlarken emin olun relax olacaksınız. Arkanı yaslanýp da bu ihtipamý izlemek stres atmanın en güzel yeridir. Payet Anadolu’ya yolunuz düperse Dođunun batýya açýl kapýsý konumundaki Darende’ye mutlaka 1, 2 gününüzü ayýrýn… Görülmeye ve gezmeye deđer bir çok güzellik ha da yerini almalýdır. Gününüzü bu eþsiz mekanlar da geçirirken yemek molasýnda bir çok lezzet damak zevkinize hitap ed Pelale kamelyalarýnda seramikte alabalýđýn, Has Bahçede lezzetli ýzgaralar ve hatta yöresel yemeklerin lezzeti damaklarýnýzý þenlendirecektir.

Ben biraz mutlulukla ve biraz da hasretle anlatmaya çalyptým, Darendemi. Sizlerde gezerken yazýlarýma yansýtmaya çalybdýđ güzelliđi bulursunuz Ýþallah.Anlatmakla bitmeyecek bir sevdadýr Darende Sevdasý. Sizler bu sevdanın yerlimi-yersiz mi? olduđunu ancak Darende ziyaret ettiđinizde görebilirsiniz…

Dođup büyüdüđüm, adým-adým yürüdüđüm otuz yapraklý gül memleketimi size dilimin döndüđü kadarýyla anlatmaya çalyptým. sonlandýrýrken, Darende de bulupmak dileđiyle…

Her adýmýnda bir aným,

Hasrettir O’na, þu caným,

Gül kokulu can Vataným,

Diyar-ý Sýlam, Darendem…

YAZAN: SEVGÝ KORKUSUZ